

<b>YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN</b>	
<b>PWYLLGOR</b>	YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN
<b>DYDDIAD</b>	24 Medi 2019
<b>TEITL YR ADRODDIAD</b>	Llywodraethiant Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn [YEYM] a Chymdeithas Elusennol Ynys Môn / The Isle of Anglesey Charitable Association
<b>PWRPAS YR ADRODDIAD</b>	I ddiweddarau ar drosglwyddo asedau YEYM i'r Gymdeithas Elusennol / Charitable Association [Y Gymdeithas]
<b>ADRODDIAD GAN</b>	Ysgrifennydd – Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn
<b>GWEITHREDU</b>	YEYM i nodi'r bwriad o drosglwyddo i'r Gymdeithas

## 1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Yn ei gyfarfodydd ym mis Rhagfyr 2016 a mis Chwefror 2017 penderfynodd YEYM i greu cymdeithas elusennol gofrestredig [CEG] a chytunodd ar nifer o ddarpariaethau ynglŷn â ffurf a chyfansoddiad y CEG. Enw'r CEG fyddai "Cymdeithas Elusennol Ynys Môn / The Isle of Anglesey Charitable Association" [Y Gymdeithas]. Yn y cyfarfod ym mis Rhagfyr 2016 rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad gan gyfreithwyr cwmni Browne Jacobson a oedd yn bresennol yn y cyfarfod i gynghori ac ateb cwestiynau. Yn y cyfarfod ym mis Chwefror cytunodd YEYM i greu'r CEG a dirprwyo i Ysgrifennydd YEYM yr hawl i gyflwyno'r cais ffurfiol a delio â materion cysylltiedig yn unol â chyngor gan Browne Jacobson.
- 1.2 Cyflwynwyd y cais i gofrestru gyda'r Comisiwn Elusennau fyddai'n creu'r CEG ychydig cyn etholiadau'r cyngor sir ym mis Mai 2017 a chymeradwyodd y Comisiwn Elusennau'r cais ym mis Medi 2017. Mae'r CEG wedi ei chreu a'i chofrestru fel endid cyfreithiol ar wahân a'i rhif elusen gofrestredig yw 1174536, ond nid yw'n weithredol eto ac nid oes ganddi asedau na rhwymedigaethau.
- 1.3 Yn ei gyfarfod ar 27 Mehefin 2018 rhoddwyd awdurdod amodol i drosglwyddo asedau YEYM o stiwardiaeth y Cyngor yn ei swyddogaeth fel unig ymddiriedolwr yr elusen i'r Gymdeithas fel corff ar wahân. Mae'r adroddiad yma yn diweddarau aelodau ac yn rhybuddio fod y trosglwyddiad am ddigwydd ar ddiwedd y mis yma.

## 2. TROSGLWYDDO ASED AU

- 2.1 Yn unol â'r hawl dirprwyedig a roddwyd i'r Ysgrifennydd, mae swyddogion YEYM bellach wedi cyfarwyddo Browne Jacobson i baratoi y weithred fydd yn trosglwyddo'r asedau ac, ar y dyddiad o ysgrifennu'r adroddiad yma, mae'r weithred wedi ei chwblhau efo'r dyddiad pan y daw i rym wedi ei benodi i fod yn 30 Medi 2019. Ar y dyddiad yna mi fydd asedau'r YEYM yn trosglwyddo i'r Gymdeithas ac wedyn y Gymdeithas fydd y corff cyfreithiol fydd yn gyfrifol am yr asedau elusennol.
- 2.2 Wedi i'r asedau gael eu trosglwyddo, ymddiriedolwyr elusen Y Gymdeithas fydd yn gwneud pob penderfyniad yn y dyfodol mewn perthynas â'r arian elusennol. Mi fydd yn rhaid i YEYM gyfarfod unwaith yn rhagor er mwyn dirwyn ei faterion i ben. Pethau megis cymeradwyo'r cyfrifon olaf. Mi fydd y cyfarfod yma yn cael ei drefnu maes o law.

### 3. TASGAU Y GYMDEITHAS

- 3.1 Mi fydd angen cyfarfod byr cychwynol o'r Gymdeithas rhywbryd yn fuan wedi 30 Medi 2019. Pwrpas y cyfarfod cychwynol fydd i ethol: Cadeirydd, Is-Gadeirydd, a swyddogion; ac i awdurdodi pwy all lofnodi sieciau a delio gyda arian ar ran y Gymdeithas.
- 3.2 Yna mi fydd angen i'r Gymdeithas ddechrau ystyried ei rhaglen waith newydd ac ymgymryd a nifer os swyddogaethau i allu iddi weithio yn effeithlon. Pwrpas yr adroddiad yma yw ond i amlygu rhai o'r tasgiau yma a nid i'w gwyntyllu yn sylweddol. Fodd bynnag, mi fydd yn ddefnyddiol i aelodau ddechrau ystyried y materion yma rwan er mwyn i'r Gymdeithas fod yn barod i symud ymlaen yn fuan wedi 30 Medi. Rhai o'r prif dasgau ar gyfer Y Gymdeithas newydd yn dilyn derbyn yr asedau elusennol fydd:
- 3.2.1 Rhoi sylw i'r dasg weinyddol o ddileu'r cynghorwyr etholedig hynny a benodwyd fel ymddiriedolwyr gwreiddiol oherwydd nad ydynt yn gynghorwyr mwyach yn dilyn etholiadau lleol 2017, ac rhoi sylw i'r dasg o benodi'r cynghorwyr newydd hynny gafodd eu hethol o'r newydd yn 2017 yn ymddiriedolwyr ar Y Gymdeithas;
- 3.2.3 Mabwysiadu dull o ddewis dau ymddiriedolwr annibynnol ar Y Gymdeithas a chytuno ar eu swydd ddisgrifiad a manyleb person. Mae ychydig o waith wedi cychwyn ar hyn o dan oruchwyliaeth y Panel a ddewiswyd peth amser yn ôl;
- 3.2.4 Ystyried pwy fydd yn gweinyddu'r Gymdeithas o ran swyddogion gweithredol arweiniol (cyfatebu i Ysgrifennydd presennol YEYM), cyllid, cyfreithiol a gweinyddol; beth fydd eu dyletswyddau; ac a fydd staff yn cael eu cyflogi, ac os felly, at ba ddibenion;
- 3.2.5 Cytuno ar nifer o faterion gweinyddol, megis: pa mor aml y cynhelir cyfarfodydd; dyddiad y Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol; a oes angen unrhyw

bwyllgorau ac, os felly, eu cylch gorchwyl; polisi grantiau; cyllideb am weddill y flwyddyn ariannol 2019-20; ymgynghorwyr ar fuddsoddiadau a materion eraill tebyg.

3.5 Bydd yr Ysgrifennydd yn galw cyfarfod cyntaf o'r Gymdeithas wedi'r trosglwyddiad asedau i'r pwrpas yr amlygir ym mharagraff 3.1 yn fuan..

#### 4. ARGYMHELLION

4.1 Gofynnir i YEYM nodi'r bwriad o drosglwyddo asedau'r YEYM i'r Gymdeithas ar 30 Medi 2019.